

1. Kes on piltidel? (2 p)



2. **Mis neid seob?** Mart Laar, Jaak Aaviksoo, Jürgen Ligi, Jaak Jõerüüt, Margus Hanson, Jüri Luik, Andrus Öövel, Enn Tupp, Indrek Kannik, Hain Rebas, Ülo Uluots ... Loetelu pole täielik. (2 p)
3. Ta oli ansambli Mikronid üks liige. Aastatel 1970-1972 sõjaväeteenistuses olles ei katkestanud ta loomingulist tegevust ja lõpuks õnnestus tal saada koht Rahumäel sõjaväe puhkpilliorkestris, kus musitseeris koos Ivo Linnaga. Pärast sõjaväge läks vana rada edasi, ta andis kontserte koos Mikronitega, osales Olav Ehala ansambelis – ja pani lõpuks kokku omaenese ansambli Ornament, millega ta vajutas Eesti roki ajalikku sügava jälje ning pani aluse teatud muusikastiilile. Ansambli Ornament tegevusele tegi lõpu esinemiskeeld. **Kellest on jutt? (2 p)**
4. Teatud pill, mida tänapäeval mängitakse ka Suurbritannias, Kanadas, Ameerika Ühendriikides ja teistes inglise keelt kõnelevates maades, on vaevalt 300 aastat vana. Selle instrumendi jäljed viivad meid aga tagasi tuhandete aastate tagusesse muistsesse Uuri, Aabrahami kodulinna, ning samuti Vana-Egiptusesse. Mõlemas asukohas on leitud lihtsaid roopile, mida õpetlased peavad nüüdisaegse küsitava pilli eelkäijateks. Kuigi pole täpselt teada, missugune see muistse Babüloonia instrument oli, meenutas see tõenäoliselt üht tänapäevani Idamaades esinevat pilli. Teadaannete kohaselt mängiti Pärsias (Iraanis), Indias ja Hiinas mitmesuguseid ning mõned neist on kasutusel siiani. Francis Collinsoni raamat „The Bagpipe–The History of a Musical Instrument” märgib, et aastal 1746 edastas üks Inglise kohus järgmise kohtuotsuse: „[] mägismaa rügement ei marssinud kunagi ilma küsitava pillita ja seepärast oli see pill seaduse silmis sõjariist.” Kuna mitte ükski selle maa klann ei läinud lahingusse ilma selle pillita, sai selle mägismaa pillist ainulaadne muusikariist, mis oli „keelatud” kui sõjariist. Eestis tuntakse seda pilli alates 14. sajandist. **Millisest eesti rahvapillist on jutt? (2 p)**
5. Vello läks Malle ja Kahro saatel kodu poole. Õde kõneles heinateost, mis kuivade päevade tõttu läinud edukalt. Aga töödki tehes viibinud kõik oma mõtetega sõttaläinute juures. Ainult „tark“ Leiko, see seletanud kõigile, eriti aga neitsitele, et sõda ja taplus on üks väga tühi asi, et tapeldakse teadmata, mis see õieti on. Kahro omakorda kõneles Oti, Kiuru ja Vaike surmast. „Tühjaks jäävad sel kombel meie talud ja külad“, ohkas Malle. Viimaks sõandas vanem pärima hakata Leinist, lootes, et selle kaudu jutt kaldub Lembilegi. **Mis teos ja kes on autor? (2p)**

6. Varsti – varsti jõuavad Saaremaa ja Hiiumaa liinidele uued parvlaevad. **Palun kirjutage laevade nimed.** (2 p, 2 õiget 1 p)
7. **Millise aastaga on tegu?** (2 p, +/- üks aasta annab p)
- Prantsusmaal vermiti esimene metalleuro.
 - Prantsusmaa võitis esmakordselt jalgpalli maailmameistrivõistlused, lüües finaalis Brasiiliat 3:0.
 - 80 aastat pärast tsaariperekonna surma sängitati Peeter-Pauli kindluses Peterburis mulda Venemaa viimase tsaari Nikolai II säilmed.
 - asutati Google, Inc.
 - USA-s sünnitas Nikem Chukwu esmakordselt ajaloos kaheksa elavat last.
 - Riigikogu kaotas surmanuhtluse.
 - Valmis Tartu suurim büroohoone, mida rahvasuu kutsus “pläskuks”.
 - Meie hulgast lahkusid:
 - Aare Sirel - Eesti mälumängur
 - Johannes Kotkas - eesti maadleja, olümpiavõitja 1952
 - Frank Sinatra - USA laulja, näitleja
 - Valter Külvet - Eesti kümnevõistleja
 - Mait Agu - Eesti tantsupedagoog
8. **Milline on olnud Eesti edukaima naistennisisti Kaia Kanepi parim koht WTA tabelis?** (2 p, +/- 1 koht annab p)
9. Kuulete ühe klassikalise heliteose töötlust. **Küsime autorit, teose nime ja esitajat.** (3 p)
10. **Kes räägib?** (2 p)
11. on kosmopoliitsed, kuid kõige rohkem on neid parasvöötmes. Neid leidub kõikjal igijäaga katmata aladel, välja arvatud Amazonase suudmest kagusse jääv ala, Araabia poolsaar, Thari kõrb ja põhiosa Aafrikast. Aafrikas leidub ... vaid Põhja-Aafrikas, Lõuna-Aafrikas, Madagaskaril, Niiluse orus ja Etioopias. Enamik ..., kuid mitte nad kõik, kasvab märgaladel, eriti, soodes ja rabades, tiikide ja vooluveekogude kallastel ning isegi kraavides, kus nad sageli moodustavad taimeistiku põhiosa. Nende uurimise teadust nimetatakse karikoloogiaks. Ehkki nad armastavad vett, taluvad nad hästi kuivust, mistõttu neid kasutatakse aasadel ja muru asemel seal, kus ei taheta kulutada vett kastmise peale. **Mis taimeperekonast on jutt?** (2 p)

12. Mis mõis on pildil? (2 p)



13. Tema nimel on nii võidetud Oscarite arvu (26) kui ka Oscarile nomineerimiste kordade (59) rekord. Ta on pälvinud ka 7 Emmy auhinda. Teda peetakse 20. sajandi üheks tähtsamaks meelelahutuse arendajaks. **Nimetage see mees, kes saanuks täna 115. aastaseks.** (2 p)

14. Kus asub see kirik? (2 p)



15. **Kelle hulka kuuluvad laar ja siamang?** (2 p)

16. Tähistatakse seda päeva kevadel ja talvisel ajal. Kevadine tähtpäev oli setude, idavõrumaalaste (peamiselt õigeusu alade) püha. Praeguseks sisuliselt unustusse vajunud püha, millele nime andnud pühaku olulisuse märgiks on enam kui 300 Eesti kohanime. Pikemat aega säilis ristikäikude tava, samuti küünalde ja toitude kirikusse õnnistada viimine vilja kaitseks. Mitmes külas (nt Tailova, Soptja) oli sel päeval kirmas. Alustati ubade ja herneste külvamist. Keelatud oli hobustega töötamine. Kevadel tähistatakse selle pühaku 1087. aastal aset leidnud ümbermatmise mälestuspäev. Talvine tähtpäev on Myra piiskopi, püha mälestuspäev. Talvine tähtpäev on üks vana kalendri aegadest säilinud pühadest, mida on tähistanud õigeusklikud Ida- ja Kagu-Eesti äärealadel. Seda päeva on peetud talve alguseks. Vana kalendri järgi langes päev 19. detsembri kanti, talve alguse lähedale. Rahvakalendris on see püha olnud 19. sajandi lõpul üpris tundmatu. Eeskätt on teatud seda kui ilmade külmenemise tähist ja mäletatud vanasõna, et Siim (simunapäev, 28. oktoober) tegi sillad, needib need kinni. Setumaal on nimekuju Mikul. **Millisest rahvakalendri tähtpäevast on jutt?** (2 p)

17. **Millise automargiga on tegu?** See Euroopas vanuselt üks vanemaid autotehaseid lõpetas sõiduautode tootmise 1999.a. (2 p)



18. **Mis on laulu eestikeelne pealkiri ja kes on laulu autor?** (2 p)

19. **Kes esitavad laulu, solist ja ansambel, ning kes on laulu autor?** (3 p, iga õige 1 p).

20. Küsitav kala on ainuke tursaliste seltsi kuuluv liik, kes elab ka magevees. Ta kasvab harilikult 50–80 cm pikkuseks, suurimad isendid on olnud kuni 100 cm ja 24 kg rasked. Tal on ümar keha, mis tahapoole ulatudes muutub saledamaks, kaks seljauime, milles tagumine on peaaegu poole keha pikkune, peaaegu sama pikk on ka pärakuuim. Pea on lame ja laia suuga. On öise eluviisiga röövkala. Toitumisel on kõige olulisem haistmismeel. Kudemisperiod on talvel. Elutseb suuremates ja sügavamates jõgedes ja järvedes. Levinud Euroopas, Siberis ja Põhja-Ameerikas alates 40°N laiuskraadist põhja pool. Eestis levinud enam-vähem kõigis merega ühenduses olevates suuremates vooluveekogudes, samuti sisemaa järvedes ja jõgedes. **Kellest jutt?** (2 p)

VASTUSED

1. Kaili Närep ja Alfred Hawthorne (Benny Hill).
2. Taasiseseisvunud Eesti kaitseministrid (puudu on loetelust Tsahkna, Hanso, Mikser, Reinsalu)
3. Gunnar Graps
4. Torupill
5. „Ümera jõel“, Mait Metsanurk
6. Leiger, Tõll, Piret, Tiiu
7. 1998.a
8. 15. koht
9. Helilooja Vivaldi, teos „Aastaajad“ lugu „Storm“, esitaja Vanessa Mae
10. Kersti Kaljulaid
11. Perekond tarnad
12. Rápina mõis, Sillapää loss
13. Walter Elias Disney
14. Tõstamaa kirik
15. Inimahvid
16. Nigulapäev (6. dets ja 9.mai)
17. Tatra
18. ABBA solist Agnetha Fältskog „Jag var sa kar“ – eestikeelne „Sulle kõik nüüd ütlen“.
19. Tarmo Pihlapi ja ansambel Palderjani esituses Gustav Ernesaksa laul „Laev tõstis purjed üles“
20. Luts